

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Æternitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Cur Solis
ortu Stella
extinguit
videntur.

At dicit aliquis: Si Sol ex ortu suo Stellas omnes extinguit, quomodo illis lumen mutuatur? Quibus responsum facio, accidere id ex oculorum nostrorum imbecillitate, qui luce illa omnium maxima perfricti, minora nequeant lumina conspiciari.

DE LUNA. CAP. XIV.

Atque hæc de Sole dicta sufficiant, non enim omnia prosequi volui, quæ super eo dici potuissent ab instituto hoc non aliena: sed occupationum tuarum peculiari sollicitudinis mihi habenda fuit, publicæ quippe professionis, lucubrationum tuarum peculiarium sollicitudinis quam pro laborantibus, quotquot opem implorant tuam, benignissime suscipis atque accuratissime, à quibus si longiore sermone avertere te voluisses, in alicujus omnino commodum peccassem. Ad Lunam igitur breviter examinandam aggrediamur.

NATURA HUMANA. CAP. XV.

Sole pro sublimioris naturæ imagine constituto, fuisse qui per Lunæ hieroglyphicum naturam humanam exprimi differrent. Nam quod hæc è limo terræ constant, terra etiam lunaris globus esse perhibetur. Pythagoras enim Lunam modo Terram cælestem, modo terrestrem cælum appellabat, ac terræ similem eam dicit Aristoteles. Varia est præterea Lunæ facies, diebusque singulis, immutata conspicitur, neque variantiæ quicquam magis obnoxium, quam rerum humanarum conditio. Quinetiam si uniuscujusque hominis vultum intueamur, nunquam aut rarissime hæc & illa vice eundem esse conspiciemus, modo enim iratum, modo lenem, modo tristem, modo hilarem, modo hoc, modo illo affectu perturbatum comperiemus, ac prout diversæ rerum imagines animi perculerint, ita varias in vultu figuras conformabunt. Hinc inter magna naturæ miracula de Socrate fertur, eum eodem semper vultu conspectum. Ad hæc, ut quæ tam manifesta sunt, missa faciamus, cupida lucis Luna, cupidum intelligendi (ea enim lux est) mortale genus. Eam modo Soli suo adiunctam, modo abeuntem, modo redeuntem aspicias. Animus quoque noster nunc ipsius veritatis luminis copulatur, nunc longe recedit, nunc ad veræ rationis intellum facta repetitione revertitur. *Aver-
nare enim hominum est, & sepius in die vel iustus cadit.* Luna ea semper parte clara, conspicua, & illultris est, qua Solem aspicit: obscura vero, cava & inanis parte ea, qua divertit à Sole. Homo qua se parte convertit ad Solem suum, micantissimis radiis velut alter Moses illustratur: ab eo vero aversus alio, turbulentissimis omnium errorum tenebris offuscatur. Hinc dies à Deo dicitur Neomeniæ, novæ quippe Lunæ, quem festum celebrare debeamus: Quod eo spectat, ut intelligat Adamantius, quando lex vetus umbra futurorum est, quod à Apostolo Paulus ait, eandem ipsam memorans Neomeniam, ut intelligamus iustitiæ Solem Christum esse, Lunam vero Ecclesiam, quæ lumine ipsius repletur, ac cum Soli suo juncta fuerit, eique penitus adhæserit, tum festum diem agit Neomeniæ.

PIORUM COETUS. CAP. XVI.

Ignitur Theologi, qui Christum Soli æquiparant, in quo sit sensibilis humanitas & divini luminis imago, iidem per Lunam piorum, uti dictum, universitatem intelligunt: cum nulla sit gens, nulla natio, nulla secta cujuslibet congregatio illustrata lumine, nisi quæ, ut in Sole Luna, Christi radio verberatur. Eucherius quoque Lunam Ecclesiæ dicit hieroglyphicum, nempe quod in hac mundi nocte resplendeat. Et quoniam defectibus mensuris imminuitur, & faciem quotidie variat, nocte fit etiam symbolum imbecillitatis, de qua superius.

ÆTERNITAS. CAP. XVII.

Apud Gentes præcipuum erat Lunæ significatum æternitatis hieroglyphicum haberi: propterea quod, cum defecisse videtur, nova iterum fit, sæpiusque anno toto juvenescit. Quare scite admodum Horatius, cum brevem & imbecillam humanæ vitæ conditionem lamentatur, ait:

Damna tamen celeres reparant cælestia Luna.

Carm. lib. 4
Od. 7.

A In Faustinae numis aliquot simulacrum est, quod laeva pallam sustinet, dextera aviculum cum Luna superfludente porrigit: inscriptio, AETERNITAS. Alibi enim diximus eam in Marci adulationem relata inter divos a Senatu. In numis etiam aliquot Severi Alexandri Aug. simulacrum videre est, quod dextera novam Lunam attollit in sublime, inscriptione addita, PERPETUITATI AUG. Aegyptius autor Horus ad hujus hieroglyphici supplementum & Solem adjecit. Et Catullus noster, quae de Luna dixit Horatius, ipse de Sole dixit:

Soles occidere & redire possunt,
Nobis cum semel occidit brevis lux,
Nox est perpetuo una dormienda.

Causa vero cur per hieroglyphicum Solis & Lunae Aegyptii Sacerdotes perpetuitatem significarent ea perhibetur, quod eos perpetua esse rerum elementa arbitrabatur: quippe quae virtute propria inferiora omnia generarent, conservarent, & perennare facerent. Hujus ergo perpetuitatis, quae semper fuit, est, & futura est in Christo, Psalmographus memor, futurum scripsit, ut Christum populi omnes revereantur per generationes omnes, quamdiu Sol & Luna circuitu se convolverint. Et Cabalisticam vigesimam illam intelligentiam agnoscunt a perpetuitate desumptam, quae per meatum Solis & Lunae quotidie continuatur. Vita porro nostra (ut id identidem repetamus) eorum regimine ducitur, cujus cum duae praecipuae partes sint, eaeque maxime propriae, sentire, & crescere, quorum alterum Graeci dicunt *σύνεσις*, alterum, *φύσις* dixere, sentiendi vim a Sole, crescendi a Lunari globo sortimur: atque ita utriusque luminis beneficio haec nobis constat vita, qua fruimur. Denique humore unius, & alterius calore sustentata rerum species prorogantur, aeternaeque fiunt. Ad hoc faciunt plerique Corneliae Saloninae Augustae numi, cujus caput ex nova Luna prodire videtur, a quorum tergo modo Foecunditas, ob id quod modo dicebamus: modo JUNO, quod eadem Lucina est: modo PUDICITIA, quod Juno Luna, Diana, & idem Proserpina numen inscriptum apparet. Horum omnium summam Catullus ita breviter colligit.

Tu Lucina dolentibus
Juno diis a puerperis,
Tu potens Trivia & notbo
Diis a lumine Luna,
Tu cursu Dea mensuro
Metiens iter annum,
Rustica agricola bonis
Testa frugibus explet.

Quod vero ad hujusmodi foecunditatem facit, plerique caelum omnium terra nascentium partem arbitrati sunt, terram vero matrem. Ipsum autem aethera propterea patrem, quod aquarum lapsus inde cadentium feminis vicem praebent: terramque matrem, quod matris vice has excipiat, & inde pariat. Eadem de causa Lunam, quippe quae totius humoris domina perhibeatur quasi virilem operam in eo lumini strando praestet, a multis Lunum virili genere vocitatum reperias, quod professus est etiam Tertullianus. Et Cornelius Severus, quem Charisius citat, Phœben epitheto generis masculini adjecto dixit:

Igneae jam caelo lucebant sidera, Phœbe
Fraternis successor Equis.

Quamvis non desint Grammatici, qui eruditionis forte istius ignari, putent Successor forminino etiam sexu dictum ab antiquis: ut, *Autor ego audendi*, de Junone. Verum illud probabilius est, quod aliquam sapit eruditionem. Sane inveteratum esse constat apud Carrenos Mesopotamiae populos, quod eum qui Lunam muliebri nomine ac sexu nuncupandam putasset, eo supplicii genere damnatum iri a Natura rerum omnium arbitro, ut is mulieribus addictus, eis semper servire cogereetur. Qui vero matrem eam esse credidisset, futurum ut uxori semper suae dominaretur, neque ullas unquam muliebres infidias pateretur. In Hebraeorum arcanis, quae Cabalistica vocant, omnes siderum idearumque caecitas virtutes Lunari corpore suscipiuntur, a quo postea, uti diximus, in inferiorem materiam ut genitalia semen immittuntur rerum species, fructus, animantia, novatusque omnes per elementa singula progenerantur. Alibi simulacrum Panis, quod Panopoli visebatur, attigimus, eo gestu factum, ut Lunam a dextera sitam flagello verberare videretur: quippe ut quae apud eam quasi in penum quandam reposta essent, rerum femina loco & tempore depromi flagitaret.

Faustina & Severi Al. x numus.
Per Sol & Lunam cur perpetuitas significatur.
Luna mortaliu corporu auctorem & edificatorem vocat Macrobius in Som. Scip. l. 1. c. 11.
Ut Assyrii Solem ad d. nomine tantumquam Deum praestitissimum generantes, & terram nomine Agartim, hic duob. omnia tribuentes. Luna masculino genere.
Carrenos nos notandos.
Mensis Lunae annus est, nam & a Luna mensis dicitur. Macrobius in Som. Scip. l. 1. c. 11.

MEN-